

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/239/2020
Identifikačné číslo spisu:	3718202107
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:3718202107.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu H. H., bytom Y. XXX, zastúpeného JUDr. Tiborom Bickom, advokátom, so sídlom v Považskej Bystrici, Dukelská 972/7-3, proti žalovanému Poľovnícke združenie Hradište, Komenského 1108/18, Beluša, IČO: 00 178 144 109, zastúpenému Mgr. Jurajom Jancom, advokátom, so sídlom v Ilave, Mierové námestie 52/6, o určení, že žalobca je kandidátom na člena poľovníckeho združenia a o neplatnosť uznesenia členskej schôdze, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 4C/41/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 19. marca 2020 sp. zn. 17 Co/122/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj odvolací súd) rozsudkom z 19. marca 2020 sp. zn. 17 Co/122/2019 potvrdil rozsudok Okresnom súde Považská Bystrica (ďalej aj súd prvej inštancie) z 29. januára 2019 č. k. 4C/41/2018-124 a rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

1.1. Súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že je od 25. februára 2018 kandidátom na člena Poľovníckeho združenia Hradište, Beluša (ďalej len PZ) a určenia neplatnosti uznesenia mimoriadnej členskej schôdze žalovaného zo 6. mája 2018 č. 0105.2018 v znení: „týmto nebolo zrušené uznesenie z VČS nášho PZ konanej 11.02.2007 č. 01/02/2007, bod č. 6 vo veci p. H. H. a ani nebol p. H. H. prijatý za kandidáta na člena nášho PZ“. Súd dospel k záveru, že na výročnej členskej schôdzi 25. februára 2018 nedošlo k hlasovaniu o zrušení uznesenia žalovaného č. 1/02/2007 a o prijatí žalobcu za kandidáta poľovníckeho združenia, ale len k hlasovaniu o zaradení do programu návrhu E. J. o zrušení uznesenia č. 1/02/2007 a o prijatí žalobcu za kandidáta PZ, kde v konečnom dôsledku tento bod do programu prijatý nebol, preto sa žalobca nemohol domáhať určenia, že je od 25. februára 2018 kandidátom na člena PZ, keďže o tomto sa na výročnej členskej schôdzi 25. februára

2018 ani nehlasovalo. Uviedol, že o zaradení čakaťel'ov na členstvo v PZ musí podľa § 8 ods. 3 písm. e) rozhodnúť hlasovaním členská schôdza PZ, čo sa v danom prípade nestalo; v kontexte uvedeného nebolo preto rozhodujúce, či pri hlasovaní bola potrebná nadpolovičná väčšina prítomných členov alebo nadpolovičná väčšina všetkých členov PZ. Vzhľadom na uvedené súd žalobu v časti, kde sa žalobca domáhal určenia, že je od 25. februára 2018 kandidátom na člena PZ Hradište Beluša zamietol. O druhom uplatnenom nároku, mal súd za to, že žalobca sa týmto návrhom domáhal určenia právnej skutočnosti, pričom z § 137 písm. d/ Civilného sporového poriadku (CSP) vyplýva, že domáhať sa určenia právnej skutočnosti je možné len v prípade, ak toto vyplýva z osobitného predpisu. Súdu nebol známy žiadny osobitný predpis, ktorý by pripúšťal žalobu o určenie neplatnosti uznesenia poľovníckeho združenia alebo možnosti domáhať sa členovi SPZ určenia neplatnosti uznesenia alebo akýchkoľvek iných rozhodnutí poľovníckej organizácie, pričom nie je pritom rozhodujúce, či žalobca má na takomto určení naliehavý právny záujem alebo nie, pretože tu nejde o žalobu na určenie, či tu právo je alebo nie je (§ 137 písm. c /CSP), ale o žalobu o určenie právnej skutočnosti, ktorú musí pripúšťať osobitný právny predpis. Keďže takéhoto osobitného právneho predpisu niet, bola žaloba žalobcu o určenie neplatnosti uznesenia členskej schôdzy žalovaného zo 6. mája 2018 neprípustná, preto súd aj v tejto časti žalobu zamietol.

1.2. Odvolací súd na základe podaného odvolania žalobcom, nevidel pochybenie v tom, že súd prvej inštancie sa nezaoberal všetkými dôkazmi navrhnutými žalobcom, konkrétne nevykonal (bezprostredne pred pojednávaním navrhnutý) dôkaz výsluchom svedkyne A.. U. H., pretože dovtedajšie dokazovanie dávalo súdu dostatočné podklady pre záver, že 25. februára 2018 nedošlo k hlasovaniu o zrušení uznesenia žalovaného č. 1/02/2007 a prijatí žalobcu za kandidáta poľovného združenia, ale len k hlasovaniu o zaradení návrhu E. J. do programu členskej schôdzy. Aj podľa odvolacieho súdu táto skutočnosť nepochybne vyplývala jednak z výpovede štatutárneho zástupcu žalovaného E. L., z výpovede svedkov E.. V. J. a A. W., ale najmä z obsahu zápisnice z výročnej členskej schôdzy žalovaného z 25. februára 2018, z uznesenia z výročnej členskej schôdzy žalovaného z 25. februára 2018, ako aj z hlasovacieho lístka z výročnej členskej schôdzy z 25. februára 2018. Dôkaz predložený žalobcom - čestné prehlásenie 11 členov poľovníckeho združenia, ktoré predložil v konaní žalobca, nebol spôsobilý preukázať opak, pretože v konaní bola spochybnená jeho dôveryhodnosť vyhlásením dvoch z tam podpísaných členov poľovníckeho združenia, ktorí uviedli, že čestné prehlásenie nepodpísali (ich podpis bol sfalšovaný) a ďalší z nich uviedol, že čestné prehlásenie podpísal v časovej tiesni a prehliadol nepravdivý údaj v ňom žalobcom uvedený, naviac záhlavie predmetného čestného prehlásenia je formulované takým spôsobom, že z neho nie je možné jednoznačne určiť, či členská schôdza žalovaného 25. februára 2018 mala podľa neho hlasovať iba o doplnení programu schôdzy o ďalší bod a o tomto prebehlo hlasovanie, alebo sa malo hlasovať o zrušení uznesenia z výročnej členskej schôdzy z 11. februára 2007 a zároveň o prijatí žalobcu za kandidáta poľovníckeho združenia. Podľa názoru odvolacieho súdu, jediným dôkazom, ktorý bol schopný ozrejmiť uvedenú skutočnosť, bol výsluch jednotlivých členov poľovníckeho združenia, ktorí čestné prehlásenie podpísali, avšak žalobca ich výsluch v konaní nenavrhol. Žalobcom navrhovaná svedkyňa A.. U. H. sa výročnej členskej schôdzy konanej 25. februára 2018 osobne nezúčastnila, mohla sa tak vyjadriť iba k okolnostiach podpisu čestného prehlásenia jednotlivými podpísanými členmi, jej svedectvo však nemohlo ozrejmiť skutočnosť, o čom členovia PZ na členskej schôdzi dňa 25. februára 2018 hlasovali. Súd prvej inštancie preto podľa názoru odvolacieho súdu nepochybil, keď tento navrhovaný dôkaz nevykonal. Skutkové závery súdu prvej inštancie, že žalobcovi sa v konaní nepodarilo preukázať, že 25. februára 2018 sa stal kandidátom na člena Poľovníckeho združenia Hradište, preto považoval odvolací súd za správny.

1.3. Odvolací súd nezistil ani nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, keď preskúmaním zistil, že súd prvej inštancie na zistený skutkový stav použil správne ustanovenia právnych predpisov a vec aj správne právne posúdil. Pokiaľ išlo o druhý nárok žalobcu, súd prvej inštancie správne konštatoval, že žaloba žalobcu v časti, v ktorej sa domáhal určenia neplatnosti uznesenia členskej schôdzy žalovaného zo 6. mája 2018 je procesne neprípustná. Z petitu tejto časti podanej žaloby je totiž nepochybné, že sa celkom zrejme jedná o žalobu spadajúcu pod § 137 písm. d/ CSP, t. j. o žalobu o určenie právnej skutočnosti, ktorá je v zmysle citovaného zákonného ustanovenia prípustná len vtedy, ak určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu. Takýmito žalobami sú napr. žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu o skončení pracovného pomeru (§ 77 Zákonníka práce), žaloba nájomcu o určenie neplatnosti výpovede z nájmu bytu (§ 711 ods. 6 Občianskeho zákonníka), žaloba o určenie

neplatnosti dražby (§ 21 ods. 2 ZoDD), žaloba veriteľa o určenie, že dlžníkov právne úkony sú voči nemu právne neúčinné (§ 42 Občianskeho zákonníka). V niektorých prípadoch hmotné právo (osobitný predpis) pripúšťa aj žaloby na určenie právnej skutočnosti, ktorou je neplatnosť, prípadne neúčinnosť právneho úkonu alebo neplatnosť konania, ktoré je „podobné“ právnomu úkonu (dražba, rozhodnutie valného zhromaždenia), nepochybne však je, že nová právna úprava Civilného sporového poriadku pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Zákon č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve, účinný v čase konania napadnutého uznesenia mimoriadnej členskej schôdze, ani zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, účinný v čase konania uznesenia mimoriadnej členskej schôdze žalovaného (na ktorý poukazoval žalobca vo svojom odvolaní), možnosť domáhať sa určovacou žalobou určenia právnej skutočnosti - neplatnosti uznesenia členskej schôdze, v civilnom súdnom konaní nepripúšťali. Súd prvej inštancie sa preto takouto žalobou ako procesne neprípustnou žalobou nemohol zaoberať, pretože určenie existencie právnej skutočnosti (v danom prípade určenie neplatnosti uznesenia mimoriadnej členskej schôdze žalovaného zo 6. mája 2018) odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď žalobu žalobcu v tejto časti ako procesne neprípustnú zamietol.

2. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca dovolanie. Jeho prípustnosť vymedzil s poukazom na § 420 písm. f/ CSP a § 421 písm. a/ a b/ CSP. Mal za to, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď súd prvej inštancie odmietol vykonať dôkaz výsluchom svedkyne A.. U. H., rovnako namietal aj vyhodnotenie ostatných dôkazov, ktorými žalobca preukazoval svoj nárok (čestné prehlásenie 11 členov PZ Hradište). V odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu podľa žalobcu absentuje dostatočná a presvedčivá argumentácia, na základe akých dôkazov a na základe akých myšlienkových úvah, pri aplikácii ktorých konkrétnych ustanovení, akého zákona dospeli oba sudy k záveru, že na členskej schôdzi 25. februára 2018 nedošlo k hlasovaniu o zrušení uznesenia č. 1/02/2007 a o prijatí žalobcu za kandidáta poľovníckeho združenia, ale len k hlasovaniu o zaradení do programu návrhu E. J. o zrušení uznesenia č. 1/02/2007 a o prijatí žalobcu za kandidáta PZ.

Žalobca ďalej tvrdil, že prípustnosť dovolania vyplýva i z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Za otázku, ktorá nebola doposiaľ v praxi dovolacieho súdu riešená považoval výklad § 137 písm. d/ CSP, keď považoval právny záver súdov o neprípustnosti jeho žaloby na určenie neplatnosti uznesenia členskej schôdze PZ za extrémne reštriktívny, keď podľa žalobcu nesprávne vychádzali zo záveru, že podanie žaloby v tomto prípade musí *expresis verbis* vyplývať z osobitného predpisu. V tomto smere dal do pozornosti aj články 2 ods. 1 a 3 ods. 2 Základných princípov CSP. Mal za to, že : ...“nebolo by tom pritom prvýkrát, čo by súdna moc svojím výkladom prelomila jednoznačné rigidné ustanovenie Civilného sporového poriadku, s poukazom napr. na nález Ústavného súdu SR IV. ÚS 71/2013-36 zo dňa 23.05.2013 podľa ktorého k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona.“ Do pozornosti dal žalobca aj prijaté uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 233/2019-22 zo dňa 04.06.2019, v ktorom vyslovil právny názor: ...“ že treba návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie a splnenie ďalších zákonných podmienok podľa § 274 CSP posudzovať vždy aj podľa okolností prejednávanej veci. Napriek kogentnosti ustanovenia § 274 CSP by pri čisto gramatickom výklade a lipnutí na formálnych znakoch vydanie rozsudku pre zmeškanie mohlo znamenať porušenie práva na spravodlivý proces, v neposlednom rade v tom, že pri takomto formalistickom postupe by bolo odopreté strane sporu možnosť podať riadny opravný prostriedok (odvolanie vo veci samej)“.

Za otázku, ktorá nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená dovolateľ považoval to: “ či možno súlade s ustanovením § 137 písm. d) CSP žalobou požadovať, aby súd rozhodol o určení právnej skutočnosti, aj keď to možno nevyplýva z právneho predpisu, ale nemožnosť rozhodnúť o určení tejto skutočnosti by bola porušením na spravodlivý proces“. Žiadal preto rozsudok krajského i okresného súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie alternatívne vyhovieť v plnom rozsahu jeho žalobe.

3. Žalovaný podal vyjadrenie k dovolaniu, v ktorom uviedol, že žalobca neopodstatnene napáda rozsudok krajského súdu, v ktorom súd odôvodnil všetky svoje závery, vrátane toho, prečo považoval výsluch svedkyne Ing. Evy Martinkovej za nadbytočný, mal za to, že žalobca len spochybňuje vykonané dokazovanie a právny názor súdov, pričom žalovaný považoval napadnutý rozsudok za správny,

zákonný a v celom rozsahu spravodlivý. Navrhol dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietnuť a priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

5. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu.

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 ods. 1 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Žalobca (ďalej aj dovolateľ) prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku vyvodzoval s poukazom na § 420 písm. f/ CSP, keď namietal nevykonanie dôkazu výsluchom ním navrhutej svedkyne, vyhodnotenie dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie v rozpore s logikou, nepresvedčivosť a arbitárnosť záverov súdov, prečo tomu ktorému dôkazu uverili a súčasne primeraný výklad a nesprávny výklad právnej (procesnej) normy na zistený skutkový stav.

10. Pokiaľ dovolateľ v súvislosti s vadou v zmysle § 420 písm. f/ CSP vytýkal nedostatky v zistenom skutkovom stave a v nesprávnom hodnotení dôkazov, dovolací súd uvádza, že nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania je dovolacia námietka týkajúca sa (prípadného) nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktoré bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie a pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá.

10.1. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu, sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým

stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (tu porovnaj aj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak tieto vady v prejednávanom spore dovolací súd veci nezistil. Dovolací súd pripomína, že to, ktorý z navrhnutých dôkazov súd vykoná, je len v jeho právomoci a prípadné porušenie procesného postupu by predznamenovalo len to, ak by súd navrhnutý dôkaz nevykonával bez toho, aby sa s ním vôbec nezaoberal. To však nie je prípad v preskúmvanej veci, nakoľko odvolací súd sa k nevykonaniu tohto navrhnutého dôkazu podrobne vyjadril v odôvodnení svojho rozhodnutia (bod 18 rozsudku krajského súdu).

11. Žalobca v súvislosti s vadou § 420 písm. f/ CSP namietal aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, mal za to, že je nepreskúmateľné.

12. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

13. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

14. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP. Odvolací súd konštatoval správnosť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, v podstatných bodoch naň odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). Zároveň sa vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolaním napádaný rozsudok uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení.

14.1. Dovolací súd navyše pri posudzovaní dôvodnosti všeobecne namietaného porušenia procesných práv dovolateľa nezistil také nedostatky v postupe súdov nižšej inštancie, ktoré by odôvodňovali záver, že ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia

zmätočné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

15. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nevyplýva.

16. Pokiaľ žalobca prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku odôvodňoval obsahom ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, dovolací súd z obsahu dovolania ustálil, že dovolateľ ničím neodôvodnil prípustnosť v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. že sa mal odvolací súd pri svojom rozhodnutí odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Dovolací súd preto nemohol pristúpiť k preskúmaniu prípustnosti dovolania z tohto len stručne uvedeného dôvodu, naviac obsah dovolania ako ho formuloval žalobca je aj v logickom rozpore s týmto dôvodom prípustnosti.

17. Dovolateľ mal za to, že v rozhodnutí bola riešená právna otázka, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) a zdefinoval túto otázku : „ či možno súlade s ustanovením § 137 písm. d) CSP žalobou požadovať, aby súd rozhodol o určení právnej skutočnosti, aj keď to možno nevyplýva z právneho predpisu, ale nemožnosť rozhodnúť o určení tejto skutočnosti by bola porušením na spravodlivý proces“.

18. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia. Osobitne významným znakom otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je jej zásadný právny význam. Otázkou zásadného právneho významu je otázka, ktorá je významná nielen pre ten ktorý prejednávaný spor, ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky. Účelom § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dosiahnuť vyriešenie dosiaľ ešte nevyriešenej právnej otázky (a „zaplnením bielych miest doterajšieho rozhodovania odvolacieho súdu prispieť k vytvoreniu jeho ustálenej rozhodovacej praxe“).

19. Dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len ústavný súd) zo 14. apríla 2022 sp. zn. I. ÚS 215/2022-15, ktorý uviedol, že :... „k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku, ústavný súd považuje za potrebné dodať, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ, resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky.“ (I. ÚS 115/2020).“

20. Vo svetle horeuvedeného pristúpil dovolací súd k preskúmaniu prípustnosti podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu, vymedzeného dovolateľom.

21. Dovolací súd dospel k záveru, že otázka vymedzená dovolateľom je koncipovaná v teoretickej

rovine, neobsahuje návrh právneho riešenia, ale polemizuje s kogentným ustanovením CSP. Hypotetické vymedzenie otázky, či je možné, aby súd, ktorý rozhoduje o žalobe, posudzujúc ju v zmysle § 137 písm. d) CSP rozhodol o určení právnej skutočnosti, aj keď to možno nevyplýva z právneho predpisu, ale nemožnosť rozhodnúť o určení tejto skutočnosti by bola porušením práva na spravodlivý proces, nie je otázkou právneho významu, ktorá má vyriešiť dosiaľ neriešenú právnu (v tomto prípade) procesnú situáciu so všeobecným dopadom na rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

22. Sám dovolateľ analogicky navrhuje prelomenie kogentnej právnej úpravy, označiac rozhodnutie ústavného súdu, ktorý podľa jeho názoru, svojím záverom iné kogentné ustanovenie (§ 274) CSP prelomil, avšak jeho výklad a analógia s ním položenou právnu otázkou nie sú namieste. Samotné znenie § 274 CSP v sebe obsahuje možnosť výkladu, ktorý použil ústavný súd a to, že „treba návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie a splnenie ďalších zákonných podmienok podľa § 274 CSP posudzovať vždy aj podľa okolností prejednávanej veci“.

23. Otázka položená dovolateľom však smeruje k popretiu zmyslu § 137 písm. d/ CSP, nakoľko explicitne z jeho ustanovenia vyplýva, že takouto žalobou sa možno domáhať určenia právnej skutočnosti, ak to vyplýva z právneho predpisu. Dovolať nastoľuje situáciu, či možno takouto žalobou rozhodnúť aj keď základná náležitosť, vymedzená v § 137 písm. d/ CSP (právna skutočnosť vyplýva z právneho predpisu) chýba, čo dopĺňa hypotézou, že nerozhodnutie o takomto určení by bolo porušením práva na spravodlivý proces. Takto dovolateľom nastolená otázka má v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

24. Nad rámec dovolací súd považuje za potrebné uviesť k ďalším polemikám dovolateľa, že nemožno priznať právnu relevanciu jeho názorom, že „v súčasnosti, kým sa osobitné predpisy prispôbia novej požiadavke Civilného sporového poriadku, nie je na mieste taký rigidný a bezducho formalistický výklad predmetného ustanovenia CSP, ako predviedli súdy oboch inštancií.“ V tomto smere dovolací súd dáva do pozornosti právny výklad uvedený v Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok, Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016 (str. 505 a nasl.)

25. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že otázka nastolená žalobcom v dovolaní nemá v okolnostiach daného sporu (a tohto dovolacieho konania) znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP; v dôsledku čoho prípustnosť jeho dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

26. Dovolací súd odmietol podané dovolanie podľa § 447 písm. c/, f/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

27. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.